

Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveystalvelujen ja sairaanhoitopiirin
kuntayhtymän hallitus 17.8.2021 § 101

**LÄNSI-POHJAN SOSIAALI- JA TERVEYSTALVELUJEN
JA
SAIRAAHOITOPIIRIN KUNTAYHTYMÄN
PERUSSOPIMUS
1.8.2021**

KÄSITTELY:

JOHTOTIIMI 5.5.2021

SEUTUHALLITUS 20.5.2021

OMISTAJAOHJAUKSEN NEUVOTTELUKUNTA 21.5.2021

<u>Sisälllys:</u>	sivu
1. Luku KUNTAYHTYMÄ	2
1 § Nimi ja kotipaikka	
2 § Tehtävät	
3 § Jäsenkunnat	
4 § Jäsenen ottaminen ja kuntayhtymästä eroaminen	
2. Luku KUNTAYHTYMÄN TOIMIELIMET JA ORGANISAATIO	3
5 § Jäsenten lukumäärä, toimikausi ja äänivalta	
6 § Kokouskutsu	
7 § Päätösvaltaisuus	
8 § Valtuuston tehtävät	
9 § Jäsenten lukumäärä ja valitseminen	
10 § Hallituksen kokouskutsu	
11 § Hallituksen tehtävät	
12 § Vuosikertomuksen antaminen	
13 § Organisaatio	
14 § Kuntayhtymän johtava viranhaltija ja tulosalueiden johtajat	
3. Luku SUUNNITTELU JA TALOUS	6
15 § Peruspääoma	
16 § Jäsenkuntien osuudet ja vastuu	
17 § Alijäämän kattaminen kuntalain 119 §:n 2 momentin mukaisessa tilanteessa	
18 § Talousarvio ja -suunnitelma	
19 § Omistajaohjaus	
20 § Suunnitelmapoistot	
21 § Palvelussopimus	
22 § Suoritteiden hinnoittelu ja laskutus	
23 § Poikkeukselliset hinnoitteluperusteet	
24 § Maksujen ennakkolaskutus	
25 § Investoinnit ja pitkäaikaisen vieraan pääoman rahoitus	
26 § Rahastojen perustaminen	
27 § Viivästyskorko	
28 § Tilinpäätöksen allekirjoittaminen ja hyväksyminen	
29 § Kuntayhtymästä eroavan ja toimintaa jatkavien kuntien asema	
4. Luku HALLINNON JA TALOUDEN TARKASTAMINEN	10
30 § Hallinnon ja talouden tarkastaminen	
5. Luku KUNTAYHTYMÄN PURKAMINEN	10
31 § Kuntayhtymän purkaminen ja loppuselvitys	
6. Luku VOIMAANTULO JA SOVELTAMINEN	10
32 § Sopimuksen voimaantulo	

1. Luku

KUNTAYHTYMÄ

1 § Nimi ja kotipaikka

Kuntayhtymän nimi on Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveystalvelujen ja sairaanhoitopiirin kuntayhtymä ja sen kotipaikka on Kemin kaupunki.

2 § Tehtävät

Kuntayhtymän tehtävänä on järjestää alueellaan jäsenkuntien puolesta laissa säädetty erikoissairaanhoido (1062/1989) sekä laissa säädetty kehitysvammaisten erityishuolto (519/1977) siltä osin kuin kunnat eivät näitä järjestä muulla tavoin.

Kuntayhtymä toimii erikoissairaanhoidon palvelujen tilaajana Mehiläinen Länsi-Pohja Oy:ltä sekä muilta palvelun tuottajilta sekä valvoo palveluntuottajien toimintaa.

Kuntayhtymä tuottaa jäsenkuntiensa puolesta alueensa väestölle yhdenvertaisilla periaatteilla mielenterveyspalveluja ja ensihoidon palvelut kuntien kanssa sovitussa palvelusopimuksessa yksilöidyllä tavalla. Kuntayhtymä voi järjestää ja tuottaa myös muita jäsenkunnan kanssa sovittuja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Kuntayhtymä tuottaa myös toimintaansa liittyviä tukipalveluja.

Kuntayhtymä voi myydä palveluja ulkopuoliselle taholle.

Kuntayhtymällä voi olla sen tehtäväalan mukaisia valtuuston perustamia liikelaitoksia ja se voi omistaa ja olla osakkaana tehtäväalansa mukaisissa osakeyhtiöissä ja jäsenenä muissa yhteisöissä. Kuntayhtymän perustamien liikelaitosten sekä osakeyhtiön omistamisen edellytyksenä on, että kuntayhtymän jäsenkunnat ovat antaneet toimille kirjallisen suostumuksensa.

Kuntayhtymä voi omistaa ja hallita irtainta ja kiinteää omaisuutta.

3 § Jäsenkunnat

Kuntayhtymän jäsenkunnat ovat Kemi, Keminmaa, Simo, Tervola, Tornio ja Ylitornio.

4 § Jäsenkunnan ottaminen ja kuntayhtymästä eroaminen

Uuden jäsenkunnan ottaminen edellyttää perussopimuksen muuttamista. Uuden jäsenkunnan jäsenyys kuntayhtymässä alkaa, ellei toisin määrätä, perussopimuksen hyväksymistä seuraavan kalenterivuoden alusta.

Jäsenkunnan, joka haluaa erota kuntayhtymästä, tulee tehdä siitä kirjallinen ilmoitus kuntayhtymän hallitukselle. Ero tulee voimaan eroilmoitusta seuraavan kalenterivuoden päättyttyä.

2. Luku

KUNTAYHTYMÄN TOIMIELIMET JA ORGANISAATIO

Valtuusto

5 § Jäsenten lukumäärä, toimikausi ja äänivalta

Kuntayhtymän valtuustoon valitsevat jäsenkuntien valtuustot jäseniä seuraavasti:

Kunnan asukasluku:

2 000 - tai vähemmän, jäsenten lukumäärä		1	
2001 - 8 000	”	”	2
8 001 - 25 000	”	”	3
25 000 - 100 000	”	”	4

Kullekin jäsenelle valitaan henkilökohtainen varajäsen.

Valtuustolle valitaan puheenjohtaja ja kaksi varapuheenjohtajaa.

Valtuuston jäsenet valitaan jäsenkuntien valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Valtuuston varsinaisten jäsenten tulee olla jäsenkuntien valtuutettuja.

Jäsenkunnan valitsemien jäsenten yhteinen äänimäärä valtuustossa määräytyy kunnan asukasluvun mukaan siten, että kunnan valitsemilla jäsenillä yhteensä on yksi (1) ääni jokaista alkavaa tuhatta asukasta kohti. Jäsenkunnan asukaslukuna käytetään kulloinkin järjestettävien kuntavaalien kuntalain 16 §:n mukaista asukaslukua. Äänimäärä voi kuitenkin olla enintään viidennes (1/5) kaikkien jäsenkuntien valitsemien jäsenten yhteenlasketusta rajoittamattomasta äänimäärästä.

Kunnan valitsemien jäsenten yhteinen äänimäärä jakautuu tasan heistä saapuvilla olevien kesken.

6 § Kokouskutsu

Valtuuston kutumisesta kokoukseen on säännökset hallintosäännössä.

7 § Päätösvaltaisuus

Valtuusto on päätösvaltainen, kun vähintään kaksi kolmannesta (2/3) jäsenistä on saapuvilla ja he edustavat vähintään puolta (1/2) kaikkien jäsenten yhteen lasketusta äänimäärästä.

8 § Valtuuston tehtävät

Kuntayhtymän jäsenkunnat käyttävät kuntayhtymän asioissa ylintä päätösvaltaa valtuuston kokouksissa.

Valtuuston on viimeistään kesäkuussa

- käsiteltävä hallituksen toimintakertomus ja tilinpäätös edelliseltä kalenterivuodelta, tarkastuslautakunnan arviointikertomus sekä tilintarkastajan kertomus samoin kuin tehtyjen muistutusten johdosta annetut selitykset ja lausunnot
- päätettävä tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapauden myöntämisestä tilivelvollisille sekä niistä toimenpiteistä, joihin vahvistetun taseen mukainen ylijäämä tai alijäämä antaa aihetta
- valittava hallituksen jäsenet, tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja sekä määrättävä hallituksen ja tarkastuslautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja
- käsiteltävä muut mahdolliset valtuuston päätettävät asiat.

Valtuuston on viimeistään marraskuussa

- hyväksyttävä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio sekä vähintään kolme vuotta koskeva taloussuunnitelma
- käsiteltävä muut mahdolliset valtuuston päätettävät asiat.

Valtuuston toiminnasta määrätään tarkemmin hallintosäännössä.

Hallitus

9 § Jäsenten lukumäärä ja valitseminen

Valtuusto valitsee toimikaudekseen hallitukseen seitsemän (7) jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Yksi jäsenistä valitaan puheenjohtajaksi ja yksi varapuheenjohtajaksi.

Hallituksen kokoonpano on sovitettava sellaiseksi, että se vastaa jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kuntavaaleissa saamaa ääniosuutta kuntayhtymän alueella kuntavaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti, minkä lisäksi hallituksen jäseniä ja valtuuston puheenjohtajia valittaessa on huomioitava kaikkien jäsenkuntien edustus.

10 § Kokouskutsu

Hallituksen kutsumisesta kokoukseen on säännökset hallintosäännössä.

11 § Hallituksen tehtävät

Hallitus johtaa kuntayhtymää ja sen hallintoa, valvoo kuntayhtymän etua ja edustaa kuntayhtymää siten kuin siitä erikseen kuntalaissa tai erityislaeissa säädetään tai tässä perussopimuksessa ja kuntayhtymän muissa säännöissä määrätään.

Hallitus tekee kuntayhtymän puolesta sopimukset ja päättää niistä asioista, joita ei kuntalain tai tämän perussopimuksen mukaan ole määrätty valtuuston päätettäväksi.

Muista hallituksen tehtävistä, ratkaisuvallasta sekä kokousmenettelystä määrätään valtuuston hyväksymässä hallintosäännössä.

12 § Vuosikertomuksen antaminen

Hallituksen on laadittava kultakin kalenterivuodelta kertomus kuntayhtymän toiminnasta, hallinnosta ja taloudesta. Kertomus annetaan valtuustolle ao. vuoden tilinpäätöksen yhteydessä.

Organisaatio

13 § Organisaatio

Luottamushenkilöorganisaation muodostavat valtuusto, hallitus ja tarkastuslautakunta.

Kuntayhtymä jakaantuu kolmeen tulosalueeseen: sosiaali- ja terveystaloudet, tukipalvelut ja talous- ja hallintopalvelut. Hallintosäännössä on mahdollista säätää toimielinten alaisista jaostoista.

14 § Kuntayhtymän johtava viranhaltija ja tulosalueiden johtajat

Kuntayhtymällä on kuntalain mukaisesti johtava viranhaltija. Johtavan viranhaltijan valinnasta päättää valtuusto. Johtavan viranhaltijan keskeisiä tehtäviä on johtaa kuntayhtymän organisaatiota, toimia hallituksen esittelijänä sekä vastata palvelujen tilaamisesta palvelun tuottajilta. Kuntayhtymän johtavan viranhaltijan tehtävistä ja toimivallasta määrätään tarkemmin valtuuston hyväksymässä hallintosäännössä. Kuntayhtymän johtavan viranhaltijan kanssa laaditaan kuntalain tarkoittama johtajasopimus.

Tulosalueiden johtajat valitsee hallitus. Tulosalueiden johtajien tehtävät ja toimivalta määrätään valtuuston hyväksymässä hallintosäännössä.

SUUNNITTELU JA TALOUS

15 § Peruspääoma

Peruspääoma muodostuu jäsenkuntien pääomasijoituksista. Peruspääomaa voidaan korottaa myös siirrolla oman pääoman muusta erästä. Peruspääoma jakaantuu jäsenkuntaosuuksiin. Peruspääoman suuruus on 31.12.2017 tilanteessa 14 002 940 euroa.

Jäsenkuntaosuudet ovat 31.12.2017 tilanteessa seuraavat:

- Kemi	45,9263 %
- Tornio	27,1670 %
- Keminmaa	10,1139 %
- Tervola	6,7741 %
- Ylitornio	5,6965 %
- Simo	4,3223 %

Uuden jäsenkuntaosuuden tai jäsenkuntaosuuden lisäyksen edellyttämän pääomasijoituksen määrästä ja suoritusajasta päättää valtuusto.

Peruspääoman korottamisesta tai alentamisesta päättää valtuusto.

Peruspääoman jakaantumista jäsenkuntaosuuksiin ei tarkisteta kuntayhtymän perustamishankkeeseen saaman valtiosuuden johdosta.

Kuntayhtymä suorittaa peruspääoman jäsenkuntaosuuksille kolmen kuukauden euribor -vuosikeskikorkoa vastaavan koron kuitenkin enintään 5 %. Korko suoritetaan jäsenkunnille vuosittain seuraavan tammikuun loppuun mennessä.

16 § Jäsenkuntien osuudet ja vastuu

Kuntayhtymä vastaa ensisijaisesti omista veloista ja velvoitteistaan. Jäsenkunnan osuus kuntayhtymän varoihin sekä vastuu veloista ja velvoitteista määräytyvät peruspääoman jäsenkuntaosuuksien suhteessa.

Kuntayhtymässä pidetään rekisteriä peruspääoman jäsenkuntaosuuksista.

Kuntayhtymä vastaa tilikauden alijäämän sekä kuntayhtymän taseeseen sisältyvän alijäämän kattamisesta kuntalain 110 § 3 momentin mukaisesti, josta tulee esittää erillinen talouden ja toiminnan sopeuttamissuunnitelma osana kuntayhtymän asianomaisen tilivuoden tilinpäätöstä ja toimintakertomusta. Tilikauden alijäämä katetaan ensisijaisesti kuntayhtymän toimintaa tehostamalla.

17 § Alijäämän kattaminen kuntalain 119 §:n 2 momentin mukaisessa tilanteessa

Mikäli jäsenkunnat eivät ole hyväksyneet kuntalain 119 §:n 2 momentissa tarkoitettua selvityshenkilön tekemää ehdotusta alijäämien kattamisesta kuntalain 57 §:ssä säädettyllä tavalla, jäsenkunnat vastaavat alijäämän kattamisesta tilinpäätösvouden ja sitä edeltävän kahden vuoden mukaisen kuntalaskutuksen mukaisesti.

18 § Talousarvio ja -suunnitelma

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Kuntayhtymän talousarvio ja -suunnitelma perustuvat kuntien kanssa tehtäviin palvelusopimuksiin ja näiden sopimusten mukaisiin tuloihin sekä muihin kuntayhtymän perimiin tuloihin ja asiakasmaksuihin.

Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille on varattava tilaisuus esityksen tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi.

Seuraavan kalenterivuoden talousarvio ja -suunnitelmaehdotus on toimitettava jäsenkunnille lokakuun loppuun mennessä ja hyväksytyt talousarvio ja -suunnitelma marraskuun 15. päivään mennessä.

Muutokset talousarvioon on hyväksyttävä talousarviovuoden aikana.

Hallitus raportoi jäsenkuntia toiminnan ja talouden toteutumisesta kolmannesvuosittain osavuositarkastuksella ja ajantasaisella kuukausittaisella taloudentoteutumaraaportilla.

19 § Omistajaohjaus

Kuntalain 46 §:n mukaisen omistajaohjauksen toteuttamiseksi toimii omistajaohjauksen neuvottelukunta, johon kuuluvat: jäsenkuntien kuntajohtajat, kunnan-/kaupunginhallituksen puheenjohtajat, kuntayhtymän johtava viranhaltija sekä hallituksen puheenjohtaja ja ensimmäinen varapuheenjohtaja. Neuvottelukunta nimeää keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Neuvottelukunnan asiat ratkaistaan puheenjohtajan esittelyyn perustuen.

Neuvottelukunta kokoontuu tarvittaessa, vähintään kaksi kertaa vuodessa. Neuvottelukunnan taloutta ja toimintaa koskevat tavoitteet tulee ottaa osaksi sairaanhoitopiirin ja kuntien välisiä palvelusopimuksia sekä sairaanhoitopiirin kunkin talousarviovuoden perusteita

Kuntayhtymän talousarvion sekä palvelusopimusten laatimisen liittyvät kuntakierrokset järjestetään vuosittain.

20 § Suunnitelmapoistot

Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet hyväksyy valtuusto.

21 § Palvelusopimus

Kuntayhtymän tuottamista palveluista laaditaan erillinen palvelusopimus kunkin jäsenkunnan kanssa. Palvelusopimuksessa sovitaan jäsenkunnan asukkaille tuotettavista palveluista ja jäsenkunnan vuosittaisesta maksuosuudesta. Palvelusopimus tarkistetaan vuosittain kunkin jäsenkunnan kanssa kuntayhtymän talousarvion laatimisen yhteydessä. Kuntayhtymällä ei ole oikeutta muuttaa talousarviovuonna jäsenkuntien maksuosuuksia tai palveluista perittävien maksujen määrää ilman sitä koskevaa erillistä sopimista jäsenkunnan kanssa.

22 § Suoritteiden hinnoittelu ja laskutus

Suoritehinnoittelun perustana on omakustannushinta, joka sisältää suoritteen tuottamisesta aiheutuvat välittömät ja välilliset kustannukset sekä pääomakustannukset. Välittömien ja välillisten kustannusten tulee perustua todellisiin kustannuksiin. Pääomakustannukset sisältävät suunnitelman mukaiset poistot.

Jäsenkuntia laskutetaan yhdenmukaisin perustein jäsenkunnan palveluiden käyttöön perustuen. Laskusta tulee käydä ilmi kunnan maksuvelvollisuuden perusteet.

Suoritteiden hinnoitteluperusteet vahvistaa valtuusto talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Suoritteiden yksikköhinnoista ja niiden muutoksista päättää hallitus. Yksikköhintoja määrittäessä arvioidaan suoritteiden määrä ja asiakkailta perittävien maksutulojen sekä varsinaisen toiminnan muiden tulojen määrä.

Ensihoidon kustannukset jaetaan kuitenkin jäsenkuntien asukasluvun mukaan. Apuvälinekeskuksen kustannukset laskutetaan kuntien kanssa tehdyn erillisen sopimuksen mukaan.

23 § Poikkeukselliset hinnoitteluperusteet

Terveystalain (30.12.2010/1326) 76§:n tarkoittamat jäsenkunnalle erikoissairaanhoidosta aiheutuneiden asiakas- tai potilaskohtaisten poikkeuksellisen suuret kustannukset tasataan jäsenkuntien kesken. Poikkeuksellisen suuriin kustannuksiin luettaan kaikki tutkimukset, toimenpiteet ja hoidot. Tasaus tehdään tilikauden alun asukasluvuun perustuen. Potilaskohtaisten kustannusten tasaamisesta päättää valtuusto talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Erityisvelvoitteista aiheutuvien kustannusten kattamiseksi jäsenkunnilta voidaan periä asukasluvuun perustuva ja valtuuston talousarvion hyväksymisen yhteydessä päättämä maksu.

24 § Maksujen ennakkolaskutus

Valtuusto päättää talousarvion vahvistamisen yhteydessä, kannetaanko jäsenkunnilta niille myytävistä palveluista ennakkoa ja miten ennakkomaksut kannetaan.

25 § Investoinnit ja pitkäaikaisen vieraan pääoman rahoitus

Kuntayhtymä voi hankkia pääomarahoitusta investointimenoon valtionosuutena, jäsenkunnan rahoitusosuutena tai omana pääomanehtoisena sijoituksena tai lainana jäsenkunnalta tai rahoituslaitokselta.

Jäsenkunnan rahoitusosuuden, oman pääomanehtoisien sijoituksen tai jäsenkuntalainan ehdoista päättävät jäsenkunnat hankekohtaisesti.

Perustamishankkeiden arvioitu kustannus jaetaan jäsenkuntaosuuksiksi hankekohtaisesti sovittujen jakoperusteiden mukaisesti.

Jäsenkunnalta perittävä maksuosuus investoinnin rahoittamiseen otetun lainan lyhenykseen merkitään peruspääoman jäsenkuntaosuuden lisäykseksi.

Jäsenkuntaosuuden lisäyksen merkitsemisestä sijoituspääomarahastoon päättävät jäsenkuntien valtuustot yhtäpitävin päätöksin.

26 § Rahastojen perustaminen

Sijoituspääomarahaston perustamisesta ja sen säännöstä päättävät jäsenkuntien valtuustot yhtäpitävin päätöksin. Muun rahaston perustamisesta ja sen säännöstä päättää valtuusto.

27 § Viivästyskorko

Maksun viivästyessä ovat jäsenkunta ja kuntayhtymä velvolliset maksamaan viivästyneelle maksusuoritukselleen viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentin mukaisesti.

28 § Tilinpäätöksen allekirjoittaminen ja hyväksyminen

Tilinpäätöksen allekirjoittavat hallituksen jäsenet ja esittelijä.

29 § Kuntayhtymästä eroavan ja toimintaa jatkavien kuntien asema

Mikäli jäsenkunta eroaa tai vähentää jäsenkuntaosuuttaan, suoritetaan jäsenkunnalle valtuuston päätöksellä sen jäsenkuntaosuus tai osa siitä.

Mikäli muut kunnat eivät lunasta eroavan jäsenkunnan jäsenkuntaosuutta, alennetaan peruspääomaa. Korvaus jäsenkuntaosuudesta suoritetaan tasasuuruusina erinä 10 vuoden aikana eron voimaantulosta lukien.

4. Luku

HALLINNON JA TALOUDEN TARKASTAMINEN

30 § Hallinnon ja talouden tarkastaminen

Kuntayhtymässä on tarkastuslautakunta. Tarkastuslautakuntaan valitaan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja neljä (4) jäsentä sekä jokaiselle henkilökohtainen varajäsen.

Hallinnon ja talouden tarkastamisesta noudatetaan kuntalain säädöksiä ja kuntayhtymän hallintosäännön määräyksiä.

Tarkastuslautakunnan kutumisesta kokoukseen on säännökset hallintosäännössä.

5. Luku

KUNTAYHTYMÄN PURKAMINEN

31 § Kuntayhtymän purkaminen ja loppuselvitys

Kuntayhtymän purkamisesta päättävät jäsenkuntien valtuustot. Kuntayhtymän purkautuessa hallitus huolehtii loppuselvityksestä, elleivät jäsenkunnat sovi muusta järjestelystä.

Kuntayhtymän varat, joita ei tarvita loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille jäsenkuntaosuuksien suhteessa. Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat suorittavat erotuksen edellä mainittujen osuuksien suhteessa.

6. Luku

VOIMAANTULO JA SOVELTAMINEN

32 § Sopimuksen voimaantulo

Tämä perussopimus tulee voimaan 1.8.2021 ja sillä kumotaan 1.1.2019 voimaan tullut Länsi-Pohjan sosiaali- ja terveystalouden ja sairaanhoitopiirin perussopimus. Tätä sopimusta sovelletaan kuitenkin 1.1.2019 lähtien 22 §:n osalta